

BARTOSZ WÓJCIK

WOJNA I MOTŁOCH

SPRZECZNOŚCI NOWOCZESNE
W FILOZOFII HEGLA

UNIVERSITAS
Instytut Studiów Politycznych
PAN

KRAKÓW

Spis treści

Lista zastosowanych skrótów	7
Przedmowa	13
Podziękowania	22
Wstęp: Hegel, dialektyka, polityka	25
Początek i metoda	25
Przewodnik po książce	30
Mapa recepcji	35
Słownik pojęć	63
Dialektyka i spekulacja	63
Rozum i rozsądek	69
Negatywność, czyli podmiot i substancja	73
Sprzeczność	77
Przygodna konieczność	85
Dialektyka i nie-dialektyka, czyli „resztki”	91
Dialektyka Pana i Sługi, czyli uznanie	99

I. ROZUM NA WOJNIE

1. Rewolucja, wojna, naród	109
„Niemiecka mizéria”	113
Rewolucja na wojnie	122
Powstanie narodu	129
2. Antynomie wiecznego pokoju	135
Republika moralności	135

Pokój oświecenia	143
Wzniosłość wojny	153
3. Uniwersalna wojna ludu pierwotnego	165
Państwo rozumu	165
Ekonomia polityczna wojny	176
Nacjonalizm <i>Urvolk?</i>	185

II. WOJNA HEGLA

1. Niemiecki kryzys i francuska nowoczesność	201
„Chrześcijaństwo wyludniło Walhallę”	201
Od greckiego wojownika do rzymskiego żołnierza	212
Wojna – zdrowie państwa	219
Upadek Rzeszy	227
Niemiecki Tezeusz	235
2. Dialektyka wojny	249
„Tragedia w łonie etyczności”	249
Od wojny, „etycznego zdrowia narodów”	261
...do wojny jako „powrotu stanu natury”	268
Wojownicy ogólności	283
„Przestępstwo w imię tego, co ogólne”	298
3. „Dusza świata na koniu”	317
Napoleon w Jenie	317
W blasku Cesarza	325
Reforma i rebelia	335
Upadek herosa	348
Restauracji nigdy nie było	353
Dawne prawo i nowy ustrój	362
„Berliński mędrzec”	371
Reakcyjna legenda	381

III. POLITYKA HEGLA

1. Nowoczesne państwo wolności... ..	395
Polityka interpretacji polityki Hegla	395
Szary świt filozofii	411
Od prawa do moralności... i z powrotem	428
W poszukiwaniu nowoczesnej <i>Sittlichkeit</i>	448
2. ...z jego rozumnymi instytucjami... ..	463

Progresywna teoria społeczeństwa	463
Nowoczesna rodzina nuklearna	463
Kapitalistyczne społeczeństwo obywatelskie	472
Praworządne państwo opiekuńcze	489
Stany zapośredniczenia	513
Konserwatywna filozofia państwa i jej wrogowie	525
Organizm polityczny etyczności	525
Monarchia spekulatywna	535
Przedstawicielstwo bez ludu	552
3. ...i „ślepą plamką”	567
Kapitalizm, czyli ubóstwo	567
Dialektyka motłochu	578
Od nędznego przedmiotu do wulgarnego podmiotu	578
Odpowiedź Hegla	592
Zagłada świata nowoczesnego	626
Wojna, czyli ostateczne rozwiązanie	642
Zakończenie: „Dzieje jako pobojuwisko”	677
Dzieło niepopularne	677
„Hegel w sądzie Aszantów”	682
<i>Schlachtbank</i>	695
Wolność na końcu historii	711
Aneks: Schemat organizacji Hegłowskiego państwa	729
Bibliografia	731
Indeks nazwisk	777